

teva po vojni odškodnini je opravičena. Vsled vojne in vsled nadaljevanja te vojske, ker se je mladoturkom naenkrat tako zljubilo, je narodno gospodarstvo v balkanskih državah silno trpelo. Manjka sposobnih ljudi, manjka živine, manjka drugih potrebnih sredstev. To so na vsak način velikanske žrtve, radi katerih nastane pozneje lahko huda gospodarska beda.

Na galipolskem polotoku.

Poroča se, a uradno ni potrjeno, da so se Bolgari pri Bulairu polastili turških utrdb Napoleon in Viktorija ter da imajo Turki v rokah le utrdbi Sultan. Boj za utrdbi je trajal po teh poročilih 2 dni. Bolgarski vojaki so se zopet s jajo odlikovali. Turški begunci pripovedujejo, da turška armada na Galipoli zelo trpi in pleni, ker manjka kruha. Veliko častnikov in vojakov je bojišče pri Bulairu brez dovoljenja zapustilo in se podalo v mesto Galipoli, da si poišče hrane in bivališče.

Zadnja poročila, ki pa tudi niso uradna, pripovedujejo, da se že več dni pri Bulairu vrši nova bitka. Opaža se veliko gibanje čet.

Potrjeno pa je, da je turško brodovje izpadlo iz Dardanel, da izsledijo grško brodovje, ki križari v bližnjem Kseroškem zalivu. Toda ko so zagledali Turki grško križarico Averov, ki je ravno bombardirala levo turško krilo pri Bulairu, so se takoj z največjo naglico vrnili v Dardanele, ne da bi poskusili resen boj.

Na suhem je oviral zadnji čas vse vojaške operacije sneg, ki je precej debelo zapašel. Vesti o smrti Enver-bega se niso uresničile. Nasprotno prihaja poročilo, da se mu je posrečilo pri Rodostu izkreati 20 tisoč mož, ki bodo skušali napasti bolgarsko armado pri Bulairu iz zaledja. Toda malo, kar se je doslej prerokovalo o Enver-begovih nakanah, se je izpolnilo.

Darilo Sukri-paši.

Ker se Sukri-paša v Odrinu tako dobro drži, so sklenile egiptovske princezinje khedivove (vladarjeve) rodbine, podariti hrabremu odrinskemu poveljniku častno sabljo, posuto z briljanti in drugimi dragimi biseri. Sukri-paša pa tudi zna delati za se reklamo. Te dni je naenkrat pribrčala brzajavna vest od njega, da je zopet za dalje časa s svežim mesom obliko preskrbljen. Odkod je vzel meso? Ali je kral stare odrinske konje? Ali pa je vest neresnična, samo da prevari Bolgare, ki postavljajo okoli Odrina novodošle težke topove, s katerimi upajo doseči večje uspehe, kot z dosedanjimi prelahkimi topovi.

Kajpada se o Odrinu zbija sedaj tudi slabe šale. Tako vpraša prijatelj prijatelja: Ali poznaš staro slovensko narodno pesem, ki že poje o Odrinu? Drugi prijatelj: Ne! Kako se glasi? Prvi prijatelj: Odrin, odrin mi barčica preč, da se ne bova videla več! Drugi prijatelj: Au!

Boji za Skader.

Črnogorski kralj Nikita je izročil vrhovno poveljstvo oblegovane armade srbskemu generalu Vojnoviču, ker je sam obolel. Glavni boji se še vedno bijejo za utrdbo Brdica. Srbski oddelki so se pomaknili že pod glavne brdiške utrdbi. Turki se na Brdici močno drže. Srbi in Črnogorci imajo že sicer pred Brdico razpostavljene težke topove, iz katerih bljuje ogenj na utrjen grič, vendar Brdice Turki ne dajo. Izgube so na obeh straneh velike. Turkom je na utrdbah že zmanjkalo priprav za ponočno razsvetljevanje v daljavo in zaradi tega se Srbi ponoči vedno bolj približuje turškim postojankam pri Brdici. Utrdbi Bardanjol, katero so Črnogorci in Srbi zavzeli, bi radi Turki po vsej sili dobili zopet nazaj. Turki delajo vedno izpade iz svojih postojank, a so vrženi povsod nazaj. Turška poročila pravijo, da so Turki dne 20. in 21. februarja tako uspešno napadli od Črnogorcev zavzeto utrdbi Bardanjol, da je ista padla zopet turškim četam v roke; toda Črnogorci odločno zanikujejo to poročilo. Okrog Skadra vlada hudi mrz. Gora Taraboš je pokrita s snegom. Turškim vojakom delata mrz in pomanjkanje velike preglavice.

Tudi velevlasti se pripravajo med seboj za Skader. Nemčija, Avstrija in Italija bi rajše videle, da imajo Skader albanski Turki, nego Črnogorci. Črnogorci storijo vse, da pripade Skader njim. Črnogorski odposlanec v Londonu, Popović, je izjavil zunanjemu ministru zunanjih zadev, da je bila želja po Skadru za Črnogorce glavni povod, da je začela vojna. Črnogorci so imeli pri obleganju Skadra tako velike izgube in kopni uspeh obleganja je tako blizu, da se Črna gora ne sme na noben način odreči Skadru.

Popović je končno izjavil: „Črna gora raje pogine, če ne dobi Skadra!“

Izjavi črnogorskega delegata (odposlanca) Popoviča se je pridružil tudi srbski delegat dr. Vesnić, ki je izrekel popolno solidarnost Srbije s Črno goro.

Albanci korakajo proti Bitolju.

Iz Carigrada se javlja, da koraka 15.000 albanških prostovoljcev in razpršenih turških vojaških čet, katere je zbral turški general Džavid-paša v albanških gorah, proti Bitolju, in iz Soluna se pa brzojavljajo, da tudi general Kora Seid-paša zbira čete pri Berat, da skupno napadeta Bitolj. Te turške vesti se zde precej bahave, ker nihče ne verjame, da bi zamoglo 15.000 turških mož kaj izdati proti 40.000 mož, katere imajo Srbi pod poveljstvom generala Jovanoviča zbrane pred Bitoljem.

Katoliška cerkev in Bolgarija.

Bolgarska ustava daje vsem veroizpovedanjem popolno versko svobodo in katoliška cerkev se zara-

di tega ne more prav nič pritoževati. Dokaz za to so dobre razmere, v katerih živi katoliško prebivalstvo s svojimi pravoslavni rojaki ter usluge in časti, ki se od strani bolgarske vlade izkazujejo zastopniku Rima. Dva škofa upravljata neovirano severno in južno Bolgarijo. Msgr. Doucet, francoski (!) pastirist v Ruščaku vodi na severu 15 župnij in semenišče. Enako število župnij je pod vodstvom italijana (!) msgr. ja Meunierja, avstrijskega kapucina, upravitelja apostolskega vikariata Plovdiv-Sofija. V Plovdivu je domača katoliška duhovščina, ki jo vzdržuje država. Katoliški duhovniki so prosti vojaške službe. Država jih plačuje kakor učitelje in duhovne upravitelje in čuti se tukaj bolj svobodne kakor v marsikateri katoliški deželi. Zlasti se izkazuje velike usluge katoliškim šolam in penzionatom, ki neovirano poučujejo več nego 2000 učencev. Kolegij sv. Avgusta na ima od države naziv „Katoliška gimnazija“ ter je iste veljave kakor državne gimnazije in je kakor obrtna šola od države priznana. Med tem pa, ko se katoličani v Bolgariji radujejo popolne svobode, se je pa njih število v turški Makedoniji v kratki dobi 15 let skrčilo od 30.000 na 7000, kar priča dovolj, kaj more katoličanstvo pričakovati od Turčije!

Bolgarska prijaznost nasproti katoliški cerkvi že sedaj blagodejno vpliva tudi na Srbijo. Srbi si želijo, da se razmere katoličanov v Srbiji uredijo dogovorno s sv. Očetom. Čim močnejše bodo postale balkanske države, tem samostalneje tudi nasproti pravoslavni Rusiji. Dobra katoliška cerkvena politika med balkanskimi narodi, seveda ne z Italijani in Francozi, bo pospeševala zaželeni razvoj, da se Balkan odreče pravoslavju in povrne k Rimu.

Čudna rešitev bolgarskega vojaka iz turških rok.

Neki bolgarski vojak, rodom „Cirpanec“ (Cirpa je malo mesto v bližini Plovdiva), kateri se je udeležil prve bitke pri Odrinu, padel je lahko ranjen Turkom v roke. Odpeljali so ga v bližnjo trdnjavo. Tam je moral prestati grozne muke. „Čauš“ (turški korporal) mu je vzel denarnico, v kateri se je nahajalo 80 levov; sploh so ga oropali vsega, kar je imelo kakšno vrednost. Potem mu je eden Turčin zagnal nož v grlo, a ruta, katero je imel obvezano okrog vratu, je preprečila, da ni bil smrti zadet. To se ni zadoستovalo tem turškim razbojnikom. Izrazili so se, da si hočejo napraviti malo igrs s tem bolgarskim vjetnikom. Postavijo ga ob neki zid. „Čauš“ da povelje, da se sproži nekaj strelav v Bolgara. Za njega nastane mučen trenutek. Hitro izmoli poslednjo molitev k Vsemogočnemu. Težke misli na domače se ga polaste.

Izda se turško povelje: „Ogenj!“ Okoli 10 krogel sčrči iz puškinih cevi. V največje začudenje niti ena ne zadene vojaka. Bolgarski junak se pa v tem trenutku, misleč, da si s tem reši življenje, zgrudi na tla. A prevaril se je. Turki še niso bili zadovoljni z njegovo „smrtjo“. Krvoločnost turško, o kateri je že v mladosti slišal pripovedovati, občutil je sedaj v polni meri. Začnejo ga z bajoneti zbadati ter tolči s puškinimi kopiti. Šele potem, ko je bil že po vsem telesu razmesarjen, so se odstranili, misleči, da je mrtev.

Črez nekoliko časa se zmrači. Z veliko težavo, izmučen vsled prizadetih mu težkih ran, splazi se bolgarski vojak do praznega turškega okopa; tam si za silo obveže rano. Po kratkem odmoru spleza zopet dalje po okopu in dospe do nekega turškega mrtveca. Brzo ga sleče ter se obleče v to turško oblečilo. Sedaj se čuti malo pomirjenega. Hitro nadaljuje plezanje po rebri „Papas-Tepe“ navzdol proti reki Marici. — Kmalu naleti na bolgarsko stražo, kateri razloži svoje grozne muke in opiše svoj nevarni beg. Odvedli so ga na obvezovalno postajo, od tam pa je bil odpeljan v bolnico.

Zdravniki, ki so zdravili tega vojaka in videli njegovo stanje, izrekli so, da to je res čudež. Kako je mogel preboleti tako grozne rane. V trenutku, ko je viselo njegovo življenje samo še za las, ni izgubil poguma. Kljub vsem težkočam, katere je prestal, se je še šalil, rekoč: „Ali vam ni znano, da se „Cirpanec“ ne boji niti noža?“

V dveh mesecih je ozdravel. Sedaj že drugič izpostavlja svoje življenje v nevarnost pred turškimi granatami in kroglijami na bojnem polju.

Kaj misli Italija?

Italijanski zunanji minister San Zuljano je dne 22. februarja govoril v seji laške zbornice o zunanjem političnem položaju. Mož je mnogo bolj premeten kot naš grof Berthold. Naš grof grozi na vse kraje, le Albaniji in Nemčiji se prijazno smehlja. San Zuljano pa je imel prijazno besedo za Albance, za Srbe, Črnogorce in tudi Turke. Italija pripoznava načelo: Balkan balkanskim narodom.

Politični ogled.

— Dne 20. februarja: Finančni odsek državnega zbora je nadaljeval razpravo glede predloga, da bi smele odslej davčne oblasti po svojih uradnikih vpogledati v trgovske knjige in da se potem odmeri oseba dohodnina trgovcem glede na njih dohodke, ki so razvidni iz trgovskih knjig. Odsek je po končani razpravi predlog sprejel. — Na Ogrskem prihajajo vedno večje umazanosti, ki jih počenja liberalci, na dan. Ministrski predsednik Lukač je tožil bivšega državnega tajnika finančnega ministra Desyja, ker mu je ta očital, da je on (Lukač) porabil 4 mi-

lijone državnega denarja za volilno agitacijo liberalne stranke in druge zasebne namene. Lukačev nasprotnik je na sodniji sicer ponudil dokaz resnice, a sodišče dokaza resnice ni pripustilo in je Desyja obsodilo v enomesečni zapor in denarno globo. — V Budimpešti je bil izvoljen za župana žid in milijonar F. Holtai. — V Gorici je umrl gorški deželni glavar dr. Pajer. — Na Francoskem je prevzel vlado novi predsednik ljudovlade, Poincare. — Nemiri v Mehiki se nadaljujejo. Uporne čete ropajo in požgajo po deželi.

— Dne 21. februarja: Cesar je sprejel danes radi vojaških zadev vojnega ministra generala Krobafina. — Finančni odsek državnega zbora je sprejel predlog, da se oprosti kazni tisti, ki so od l. 1909 pa do letos priznali premalo osebne dohodnine. — Poveljnik avstrijske mornarice, grof Montekukuli, je danes odložil vse svoje službene posle. — V Mehiki je bil za začasnega predsednika ljudovlade izvoljen neki Huert, ki je pristaš vladne stranke. Ko bo Huert odstopil, bo baje izvoljen za predsednika vodja vstašev, Diaz. Število mrtvih v zadnjih bojih znaša 3000, ranjenih pa 5000.

— Dne 22. februarja: Cesar se čuti zelo čilega in zdravega. Delo izvršuje redno kot doslej. Le izprehod na prostem so mu zdravniki radi huda mraza, ki vlada na Dunaju, odsvetovali. — Med Rusiji in Poljaki v Galiciji se vrše v Lvovu pogajanja glede volilne spremembe za galicijski deželni zbor. Poljaki, ki imajo večino v tem deželnem zboru, hočejo Rusinom ravno tako prikrajšati njih pravice, kakor Nemci nam štajerskim Slovincem. Rusini se čvrsto držijo ter branijo svoje pravice. Poljaki pa tudi nočejo odnehati. Veliki narodi bi tudi v Avstriji radi uveljavili nad malimi Bismarkovo načelo: „Moč gre pred pravico!“ — V Mehiki hočejo uporniki umoriti bivšega predsednika Madero. — V Pekingju na Kitajskem je umrla cesarica-vdova Lung-ju. Cesarica je bila zelo odločne in častilne narave. Njen mož, bivši cesar Kwang-sü je bil igrača v njenih rokah, ona je vladala po svojih volji.

— Dne 23. februarja: Zopet se sporoča, da bo postal naslednik dr. Nagla na Dupaju litomerski škof dr. Gros, o katerem gre glas, da se mnogo briga za katoliško organizacijo in jo z veliko ljubeznijo pospešuje. — V Mehiki so umorili bivšega predsednika Madero in podpredsednika Juareza. — Koroški nemški poslanec Dobernig pozivlja Nemce, da na pravico nemški most do Gorice in do Trsta. Slovenci ga moramo podreti! Dobernig je tudi prosil Nemčijo, da bi se bolj brigala za avstrijske Nemce. Kdor je sam preslab za življenje, mu pač ni pomagat. Tudi na Madžare stavi Dobernig zaupanje, da se bodo borili proti Jugoslovanom. Bo vse brez uspeha, nazadnje zmagamo mi. — Na Goriskem v Tomaju so imeli socialno-političen shod, na katerem je predaval tudi dr. Krek. — Na Hrvaškem se baje že kmalu odpravijo vse izjemne odredbe iz Čuvajevskega časa. Ne verjame mo, dokler ne vidimo dejstev. — Ogrska zbornica se snide jutri.

— Dne 24. februarja: Opozicija se ni udeležila današnje prve seje. Ministrski predsednik Lukač se je zopet branil, zakaj in kako je vzel polpeti milijon državnega denarja za zadnje volitve. Govor je naredil slab utis. Soči se, da je Lukač preveč umazan in se ne bo mogel več oprati. Opozicija pride v zbornico, ko se začne razprava o novem volilnem redu. — Ogrski naučni minister Ziči je dal ostavko, ker noče več sedeti z Lafkačem na eni ministrski klopi skupaj. — Cesar je odstopivšemu poveljniku mornarice, admiralu Montekukuliju podaril svojo sliko v dragocenem okvirju s svojimi, iz briljantov izdelanimi začelnimi črkami.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

2. nedelja: predpovedna Simplicij, ; Blaženi Karol.
3. ponedeljek: Knaigunda cesarica; Andrej, mučenec.
4. torek: Ksimir, sp; Lucj I, papež.
5. sredo: Agapeta s tovariši, muč.; Erzebij.
6. četrtek: Fridolin, opa.
7. petek: Tomaž, Akvinčan, cerkev nčenjak.
8. sobota: Janez od Boga, spoz; Filem n, muč.

Odlikovanje. Cesar je podelil svetniku v ministru dr. Ivanu Žolgerju viteški križec Leopoldovega reda.

Iz politične službe. Okrajni glavar v Konjicah, Ernest pl. Lehmann, je imenovan namestniškim svetovalcem.

Iz sodne službe. Zapravšednika celjske okrožne sodnije je imenovan nadsvetnik graške deželne sodnije, Adalbert Kocian. — Dvorni svetnik in dosežanji predsednik celjskega okrožnega sodišča, dr. M. Bouvier, je imenovan za predsednika deželne sodnije v Celovcu.

Nov poveljnik naše mornarice. Na mesto odstopivšega poveljnika vojne mornarice grofa Mo tekukuli je imenovan podadmiral Haus. Novi poveljnik je bil dozdaj nadzornik naše mornarice in je eden najspodobnejših častnikov avstrijskega bojnega brodovja. V naši mornarici služi že od leta 1869; leta 1905 je postal kontreadmiral, leta 1910 pa podadmiral. Haus je neki med častniki kakor med mornarji zelo priljubljen radi svojega prijaznega obnašanja. Rojen je leta 1851 na slovenski zemlji, v Tolminu na Goriskem, kjer je bil njegov oče oskrbnik. Ker je bil oče poznega oskrbnik na gradu Buburjari pri Metliki, je preživel tamkaj svoja detinska leta. Že kot deček in kasneje kot mladenič se je odlikoval vsled svoje izredne na-